

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (prvního senátu)

21. září 2023*

„Řízení o předběžné otázce – Justiční spolupráce v trestních věcech –
Rámcové rozhodnutí 2002/584/SVV – Evropský zatýkací rozkaz – Důvody pro odmítnutí
výkonu – Článek 3 bod 2 – Zásada *ne bis in idem* – Pojem ‚stejný čin‘ – Soubor konkrétních
okolností, které jsou vzájemně neoddělitelně spjaty – Podvodné činnosti, které vyžádaná osoba
vykonává ve dvou členských státech prostřednictvím dvou různých právnických osob a na újmu
různým obětem“

Ve věci C-164/22,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná na základě článku 267 SFEU
rozhodnutím Audiencia Nacional (Vrchní soud s celostátní působností, Španělsko) ze dne
2. března 2022, došlým Soudnímu dvoru dne 4. března 2022, v řízení o výkonu evropského
zatýkacího rozkazu vydaného na

Juana,

za přítomnosti:

Ministerio Fiscal,

SOUDNÍ DVŮR (první senát),

ve složení: A. Arabadžev, předseda senátu, P. G. Xuereb, T. von Danwitz, A. Kumin (zpravodaj)
a I. Ziemele, soudci,

generální advokát: G. Pitruzzella,

za soudní kancelář: A. Calot Escobar, vedoucí,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření, která předložili:

- za p. Juana: M. Díaz Perales, abogada, a R. Rodríguez Nogueira, procurador,
- za španělskou vládu: A. Gavela Llopis, jako zmocněnkyně,
- za Evropskou komisi: J. Baquero Cruz a M. Wasmeier, jako zmocněnci,

* Jednací jazyk: španělština.

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článku 45, čl. 49 odst. 3 a článku 50 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“), výkladu článku 54 Úmluvy k provedení Schengenské dohody ze dne 14. června 1985 mezi vládami států Hospodářské unie Beneluxu, Spolkové republiky Německo a Francouzské republiky o postupném odstraňování kontrol na společných hranicích, která byla podepsána v Schengenu (Lucembursko) dne 19. června 1990 a vstoupila v platnost dne 26. března 1995 (Úř. věst. 2000, L 239, s. 19; Zvl. vyd. 19/02, s. 9, dále jen „ÚPSD“), výkladu čl. 4 bodu 6 rámcového rozhodnutí Rady 2002/584/SVV ze dne 13. června 2002 o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy (Úř. věst. 2002, L 190, s. 1; Zvl. vyd. 19/06, s. 34), ve znění rámcového rozhodnutí Rady 2009/299/SVV ze dne 26. února 2009 (Úř. věst. 2009, L 81, s. 24) (dále jen „rámcové rozhodnutí 2002/584“), výkladu rámcového rozhodnutí Rady 2008/675/SVV ze dne 24. července 2008 o zohledňování odsouzení v členských státech Evropské unie při novém trestním řízení (Úř. věst. 2008, L 220, s. 32) a výkladu čl. 8 odst. 1 a 2 rámcového rozhodnutí Rady 2008/909/SVV ze dne 27. listopadu 2008 o uplatňování zásady vzájemného uznávání rozsudků v trestních věcech, které ukládají trest odnětí svobody nebo opatření spojená se zbavením osobní svobody, za účelem jejich výkonu v Evropské unii (Úř. věst. 2008, L 327, s. 27).
- 2 Tato žádost byla předložena v souvislosti s výkonem evropského zatýkacího rozkazu ve Španělsku, který Tribunal Judicial da Comarca de Lisboa, Juízo Central Criminal de Lisboa, Juiz 16 (Okresní soud v Lisabonu, šestnáctý senát Ústředního trestního soudu v Lisabonu, Portugalsko) vydal za účelem výkonu trestu odnětí svobody, jenž byl p. Juanovi uložen za závažný trestný čin podvodu.

Právní rámec

Unijní právo

ÚPSD

- 3 Článek 54 ÚPSD, obsažený v hlavě III kapitole 3 této úmluvy, nadepsané „Zákaz dvojího trestu“, stanoví:
„Osoba, která byla pravomocně odsouzena jednou smluvní stranou, nesmí být pro tentýž čin stíhána druhou smluvní stranou za předpokladu, že v případě odsouzení již byla vykonána nebo je právě vykonávána sankce, nebo podle práva smluvní strany, ve které byl rozsudek vynesena, již nemůže být vykonána.“

Rámcové rozhodnutí 2002/584

- 4 Článek 3 rámcového rozhodnutí 2002/584, nadepsaný „Důvody pro povinné odmítnutí výkonu evropského zatýkacího rozkazu“, stanoví:

„Justiční orgán členského státu, který má vykonat zatýkací rozkaz (dále jen ‚vykonávající justiční orgán‘), odmítne vykonat evropský zatýkací rozkaz v těchto případech:

[...]

- 2) pokud má vykonávající justiční orgán informace, že vyžádaná osoba byla pravomocně odsouzená za stejný čin členským státem za předpokladu, že v případě odsouzení byl trest vykonán, právě je vykonáván nebo podle práva členského státu, ve kterém byl vynesena rozsudek, ho již nelze vykonat;

[...]“

- 5 Článek 4 tohoto rámcového rozhodnutí, nadepsaný „Důvody, pro které je možné odmítnout výkon evropského zatýkacího rozkazu“, stanoví:

„Vykonávající justiční orgán může odmítnout výkon evropského zatýkacího rozkazu:

[...]

- 6) byl-li evropský zatýkací rozkaz vydán za účelem výkonu trestu odnětí svobody nebo ochranného opatření spojeného s odnětím osobní svobody, vyžádaná osoba se zdržuje ve vykonávajícím členském státě, je jeho státním příslušníkem nebo zde má trvalé bydliště a tento stát se zaváže provést výkon trestu odnětí svobody nebo ochranného opatření spojeného s odnětím osobní svobody v souladu se svým vnitrostátním právem;

[...]“

Španělské právo

- 6 Článek 14 odst. 2 ley orgánica 7/2014, sobre intercambio de información de antecedentes penales y consideración de resoluciones judiciales penales en la Unión Europea (organický zákon 7/2014 o výměně informací z rejstříku trestů a zohledňování odsouzení v rámci Evropské unie) ze dne 12. listopadu 2014 (BOE č. 275 ze dne 13. listopadu 2014, s. 93204) stanoví:

„[...] [P]ravomocná odsuzující rozhodnutí vydaná v jiných členských státech nemají žádný vliv na následující rozhodnutí a nemohou vést k jejich zrušení nebo přezkumu:

- a) pravomocná rozhodnutí vydaná dříve španělskými soudy a rozhodnutí týkající se jejich výkonu;
- b) odsuzující rozhodnutí vydaná ve Španělsku v následných řízeních týkajících se trestných činů spáchaných dříve, než soud jiného členského státu vydal odsuzující rozhodnutí;

c) usnesení, která byla nebo mají být vydána podle čl. 988 třetího pododstavce Ley de Enjuiciamiento Criminal (trestní řád), který stanoví hranice pro výkon trestů, včetně těch, které jsou uvedeny pod písmenem b).“

- 7 Článek 988 třetí pododstavec trestního řádu v podstatě stanoví, že pokud osoba, která se dopustila několika trestných činů, byla odsouzena v různých řízeních za činy, které mohly být předmětem jediného řízení, uplatní se horní hranice stanovené v článku 76 Código Penal (trestní zákoník). Posledně uvedený článek stanoví, že maximální doba skutečného výkonu trestu nesmí přesáhnout trojnásobek nejprísrnějšího trestu a v zásadě nesmí přesáhnout 20 let.

Původní řízení a předběžné otázky

- 8 Vyžádaná osoba, která je španělským státním příslušníkem, byla ve Španělsku vzata do vězení, kde si odpykává trest odnětí svobody v délce jedenácti let a deseti měsíců. Tento trest jí byl uložen za závažný trestný čin podvodu a praní špinavých peněz rozsudkem Audiencia Nacional (Vrchní soud s celostátní působností, Španělsko) ze dne 13. července 2018, který byl částečně zrušen rozsudkem Tribunal Supremo (Nejvyšší soud, Španělsko) ze dne 4. března 2020 (dále jen „španělský rozsudek“).
- 9 Dne 20. ledna 2020 byla vyžádaná osoba odsouzena i rozsudkem Tribunal Judicial da Comarca de Lisboa, Juízo Central Criminal de Lisboa, Juiz 16 (Okresní soud v Lisabonu, šestnáctý senát Ústředního trestního soudu v Lisabonu) k trestu odnětí svobody v délce šesti let a šesti měsíců za závažný trestný čin podvodu (dále jen „portugalský rozsudek“). Následně byl na ni vydán evropský zatýkací rozkaz za účelem výkonu tohoto trestu a byl předán příslušným španělským orgánům (dále jen „dotčený evropský zatýkací rozkaz“).
- 10 Z dotčeného evropského zatýkacího rozkazu vyplývá, že vyžádaná osoba předsedala od 30. května 2001 představenstvu společnosti se sídlem v Portugalsku (dále jen „portugalská společnost“), kterou zcela ovládala společnost se sídlem ve Španělsku (dále jen „španělská společnost“), v níž vyžádaná osoba ode dne 29. ledna 2001 rovněž předsedala představenstvu.
- 11 Hlavní činnost vykonávaná portugalskou společností v Portugalsku byla stejná jako činnost vykonávaná španělskou společností ve Španělsku, a sice prodej investičních produktů, u nichž bylo zaručeno, že budou na konci smluvně stanoveného období odkoupeny v hodnotě odpovídající investovanému kapitálu navýšenému o vyšší výnosy, než jaké jsou obvykle nabízeny finančními institucemi. Za těmito činnostmi se však ve skutečnosti skrývalo podvodné pyramidové schéma.
- 12 Masivní využívání těchto investičních produktů jednotlivci umožnilo portugalské společnosti zaznamenat mimořádný růst a expanzi. Španělská společnost poté, co byla na konci dubna 2006 vyšetřována španělskými justičními orgány, ukončila v květnu téhož roku svoji činnost na španělském území.
- 13 Poté, co byla v důsledku zásahu portugalských justičních orgánů ukončena i činnost portugalské společnosti v oblasti získávání finančních prostředků, přestala tato společnost plnit závazky zpětného odkupu přijaté vůči investorům, kteří proto utrpěli značné finanční ztráty.

- 14 V tomto kontextu Juzgado Central de Instrucción n° 1 de la Audiencia Nacional (Ústřední vyšetřovací soud č. 1 Vrchního soudu s celostátní působností, Španělsko) usnesením ze dne 20. prosince 2021 odmítl vykonat dotčený evropský zatýkací rozkaz z důvodu, že vyžádaná osoba je španělským státním příslušníkem, avšak rozhodl, že trest, který byl uložen v Portugalsku, bude vykonán ve Španělsku.
- 15 Vyžádaná osoba, která proti tomuto usnesení podala odvolání k předkládajícímu soudu Audiencia Nacional (Vrchní soud s celostátní působností), tvrdí, že činy, kterých se týká španělský rozsudek, jsou stejné jako činy, kterých se týkal portugalský rozsudek, a dovolává se porušení zásady *ne bis in idem*. Podle této osoby proto nelze dotčený evropský zatýkací rozkaz ani portugalský rozsudek vykonat.
- 16 Předkládající soud v tomto ohledu upřesňuje, že z popisu skutkového stavu i z odůvodnění španělského rozsudku vyplývá, že se posledně uvedený rozsudek týká především podvodu spáchaného španělskou společností ve Španělsku. Předkládající soud dále upřesňuje, že portugalský rozsudek se v podstatě týká činnosti vykonávané portugalskou společností pouze na portugalském území. Kromě toho poškozené osoby, jak jsou uvedeny v každém z těchto dvou rozsudků, nejsou totožné a osoby odpovědné za trestné činy jsou totožné jen částečně. S ohledem na španělskou judikaturu týkající se zásady *ne bis in idem* se tak předkládající soud přiklání k názoru, že v projednávaném případě podmínka „*idem*“ patrně není splněna.
- 17 Uvedený soud však upřesňuje, že i za předpokladu, že by se nejednalo o situaci, v níž by se uplatnila zásada *ne bis in idem*, je třeba mít nicméně za to, že v projednávaném případě došlo k souběhu trestuhodných skutků, které lze kvalifikovat jako „pokračující trestný čin“ ve smyslu španělského trestního práva. Takový pokračující trestný čin podle jeho názoru zahrnuje všechny tyto skutky, včetně těch, které byly spáchány v Portugalsku, a musí za ně být uložen jediný trest.
- 18 Předkládající soud má v tomto ohledu za to, že v takové situaci, o jakou se jedná v původním řízení, kdy skutky zakládající pokračující trestný čin byly stíhány v rámci dvou různých řízení a vedly ke dvěma rozhodnutím různých soudů v různých členských státech, španělský zákon ani unijní právo nestanoví postup, který je třeba použít pro stanovení horní hranice trestu.
- 19 Předkládající soud mimoto upřesňuje, že v projednávaném případě nemůže použít ani španělský procesní mechanismus spojení trestů, jak je stanoven v čl. 988 třetím pododstavci trestního řádu, aby byla dodržena zásada přiměřenosti trestů.
- 20 Předkládající soud dále uvádí, že tato situace kromě toho, že je v rozporu s požadavkem přiměřenosti trestů v rámci trestání trestných činů, jak je stanoven v čl. 49 odst. 3 Listiny, v každém případě porušuje zásadu vzájemného uznávání soudních rozhodnutí, jak je stanovena v rámcovém rozhodnutí 2008/909, je jí dotčeno zohlednění odsouzení mezi členskými státy Evropské unie, jak je stanoveno v rámcovém rozhodnutí 2008/675, a ohrožuje rovněž účinnost ustanovení rámcového rozhodnutí 2002/584, zejména jeho čl. 4 bodu 6, tím, že má účinky na volný pohyb občanů Unie.

- 21) Za těchto podmínek se Audiencia Nacional (Vrchní soud s celostátní působností) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:
- „1) Jedná se v projednávaném případě o situaci ‚bis in idem‘ podle článku 50 Listiny a článku 54 ÚPSD, protože se vzhledem k rozsahu, který tomuto pojmu přiznává unijní judikatura, jedná o stejné činy, nebo má naopak toto posouzení provést předkládající soud v souladu se zásadami uvedenými v tomto rozhodnutí, mezi něž patří nutnost spojení trestů a stanovení horní hranice trestu v souladu s kritérii proporcionality, a to z důvodu, že se jedná o jediný a pokračující trestný čin?
- 2) V případě, že by se nejednalo o situaci ‚bis in idem‘ z důvodu, že v souladu s kritérii stanovenými v tomto rozhodnutí nejsou činy zcela totožné:
- a) jsou omezení účinků rozsudků jiných členských států Unie, která jsou výslovně stanovena v čl. 14 odst. 2 [organického zákona 7/2014], jímž se provádí unijní právo, s ohledem na okolnosti projednávané věci slučitelná s rámcovým rozhodnutím 2008/675, jakož i s článkem 45 a čl. 49 odst. 3 Listiny a zásadou vzájemného uznávání soudních rozhodnutí v rámci Unie?
- b) je skutečnost, že ve španělském právu neexistuje postup ani mechanismus, který by umožňoval uznávání rozsudků vydaných soudy jiných členských států Unie, spojení, úpravu nebo omezení trestů tak, aby byla zaručena přiměřenost těchto trestů v případě, že má být ve Španělsku vykonán rozsudek vynesený v zahraničí, který se týká činů, jež jsou z trestního hlediska pokračováním jiných činů souzených ve Španělsku nebo s nimi souvisí a za které byl rovněž vydán odsuzující rozsudek, v rozporu s článkem 45 a čl. 49 odst. 3 Listiny, ve spojení s čl. 4 bodem 6 rámcového rozhodnutí 2002/584, čl. 8 odst. 1 a 2 rámcového rozhodnutí 2008/909 a obecně zásadou vzájemného uznávání soudních rozhodnutí v rámci Unie?“

Řízení před Soudním dvorem

- 22) V souladu s článkem 107 jednacího řádu Soudního dvora předkládající soud při podání žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce požádal, aby byla tato žádost projednána v naléhavém řízení o předběžné otázce. Na podporu své žádosti uvedený soud upřesnil, že se věc v původním řízení týká „trestního řízení, v němž je dotýčný umístěn ve vězeňském zařízení, kde si odpykává trest určité délky, aniž má jistotu, jak dlouho si nakonec bude muset trest odnětí svobody odpykávat; toto řízení má vliv i na jeho vězeňský režim, jeho povolení k opuštění věznice, jeho postup v rámci stupňů vězeňského systému a výpočet doby pro účely podmíněného propuštění v závěrečné fázi výkonu trestu“.
- 23) Dne 16. března 2022 Soudní dvůr na návrh soudce zpravodaje a po vyslechnutí generálního advokáta rozhodl, že není důvodné této žádosti vyhovět, jelikož podmínky naléhavosti stanovené v čl. 107 odst. 107 jednacího řádu nejsou splněny.

K předběžným otázkám

K první otázce

- 24 Podle ustálené judikatury Soudního dvora platí, že v rámci postupu spolupráce mezi vnitrostátními soudy a Soudním dvorem zavedeného článkem 267 SFEU přísluší Soudnímu dvoru poskytnout vnitrostátnímu soudu užitečnou odpověď, která mu umožní rozhodnout spor, jenž mu byl předložen. Z pohledu této logiky je na Soudním dvoru, aby případně přeformuloval otázky, které jsou mu položeny. Okolnost, že vnitrostátní soud formuloval předběžnou otázku po formální stránce tak, že odkázal na určitá ustanovení unijního práva, nebrání tomu, aby Soudní dvůr tomuto soudu poskytl všechny prvky výkladu, které mohou být pro rozsouzení věci, jež mu byla předložena, užitečné, ať již na ně posledně uvedený ve svých otázkách odkázal či nikoli. Soudnímu dvoru v tomto ohledu přísluší, aby ze všech poznatků předložených vnitrostátním soudem, zejména z odůvodnění předkládacího rozhodnutí, vytěžil ty prvky unijního práva, které je s přihlédnutím k předmětu sporu třeba vyložit (rozsudek ze dne 22. června 2022, Volvo a DAF Trucks, C-267/20, EU:C:2022:494, bod 28).
- 25 V projednávaném případě z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že Juzgado Central de Instrucción n° 1 de la Audiencia Nacional (Ústřední vyšetřovací soud č. 1 Vrchního soudu s celostátní působností) usnesením ze dne 20. prosince 2021 odmítl výkon dotčeného evropského zatýkacího rozkazu z důvodu, že vyžádaná osoba je španělským státním příslušníkem, ale rozhodl, že trest, který byl uložen v Portugalsku, bude vykonán ve Španělsku. Vyžádaná osoba přitom s odvoláním zejména na čl. 3 bod 2 rámcového rozhodnutí 2002/584 zpochybňuje toto usnesení u předkládajícího soudu a tvrdí, že výkon dotčeného evropského zatýkacího rozkazu musí být odmítnut z důvodu, že byla v členském státě za stejný čin pravomocně odsouzena.
- 26 Aniž je nutné rozhodnout o článku 50 Listiny nebo článku 54 ÚPSD, je třeba mít za těchto podmínek za to, že podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda čl. 3 bod 2 rámcového rozhodnutí 2002/584 musí být vykládán v tom smyslu, že brání výkonu evropského zatýkacího rozkazu vydaného členským státem v situaci, kdy trestný čin, za který byla vyžádaná osoba pravomocně odsouzena ve vykonávajícím členském státě, a trestný čin, pro který je tato osoba stíhána ve vystavujícím členském státě, mají být podle práva vykonávajícího členského státu kvalifikovány jako „pokračující trestný čin“.
- 27 Jak vyplývá ze znění čl. 3 bodu 2 rámcového rozhodnutí 2002/584, toto ustanovení stanoví důvod pro povinné odmítnutí výkonu, podle něhož musí vykonávající justiční orgán odmítnout vykonat evropský zatýkací rozkaz, je-li informován o tom, že vyžádaná osoba byla pravomocně odsouzená za stejný čin členským státem za předpokladu, že v případě odsouzení byl trest vykonán, právě je vykonáván nebo podle práva členského státu, ve kterém byl vynesena rozsudek, ho již nelze vykonat.
- 28 Uvedené ustanovení má za cíl zabránit tomu, aby byla určitá osoba znovu trestně stíhána nebo odsouzena za stejný čin, a odráží se v něm zásada *ne bis in idem* zakotvená v článku 50 Listiny, podle kterého nesmí být nikdo stíhán nebo potrestán v trestním řízení za stejný čin dvakrát [rozsudek ze dne 25. července 2018, AY (Zatýkací rozkaz – Svědek), C-268/17, EU:C:2018:602, bod 39 a citovaná judikatura].
- 29 Jednou z podmínek uvedených v čl. 3 bodě 2 rámcového rozhodnutí 2002/584, na kterou je vázáno odmítnutí vykonat evropský zatýkací rozkaz, je tedy podmínka, že vyžádaná osoba byla pravomocně odsouzena za „stejný čin“.

- 30 Pokud jde o pojem „stejný čin“, Soudní dvůr měl za to, že vzhledem k tomu, že čl. 3 bod 2 rámcového rozhodnutí 2002/584 neodkazuje na právo členských států, pokud jde o tento pojem, musí být toto ustanovení vykládáno autonomním a jednotným způsobem v celé Unii [rozsudek ze dne 29. dubna 2021, X (Evropský zatýkácí rozkaz – *Ne bis in idem*), C-665/20 PPU, EU:C:2021:339, bod 70 a citovaná judikatura].
- 31 Mimoto uvedený pojem je třeba vykládat tak, že se týká pouze skutkové stránky činu a zahrnuje všechny konkrétní okolnosti, které jsou vzájemně neoddělitelně spjaty, nezávisle na právní kvalifikaci těchto činů nebo chráněném právním zájmu [rozsudek ze dne 29. dubna 2021, X (Evropský zatýkácí rozkaz – *Ne bis in idem*), C-665/20 PPU, EU:C:2021:339, bod 71 a citovaná judikatura].
- 32 Konkrétně Soudní dvůr rozhodl, že totožnost skutkových okolností je třeba chápat jako soubor konkrétních okolností daných událostmi, které jsou v podstatě stejné v rozsahu, v němž se týkají téhož pachatele a jsou vzájemně neoddělitelně spjaty v čase a prostoru [rozsudek ze dne 23. března 2023, Generalstaatsanwaltschaft Bamberg (Výjimka ze zásady *ne bis in idem*), C-365/21, EU:C:2023:236, bod 38 a citovaná judikatura].
- 33 Zásada *ne bis in idem* se naproti tomu nepoužije, pokud dotčené činy nejsou totožné, ale pouze podobné [rozsudek ze dne 23. března 2023, Generalstaatsanwaltschaft Bamberg (Výjimka ze zásady *ne bis in idem*), C-365/21, EU:C:2023:236, bod 37 a citovaná judikatura].
- 34 Kromě toho k učinění závěru, že jsou činy totožné, nepostačuje pouhá okolnost, že je v daném rozsudku uvedena skutková okolnost týkající se území jiného členského státu. Je třeba rovněž ověřit, zda soud, který vydal uvedený rozsudek, skutečně rozhodl o této skutkové okolnosti za účelem konstatování protiprávního jednání, prokázání odpovědnosti osoby stíhané za toto protiprávní jednání a případně uložení sankce této osobě, takže je třeba na uvedené protiprávní jednání nahlížet tak, že zahrnuje území tohoto jiného členského státu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 22. března 2022, Nordzucker a další, C-151/20, EU:C:2022:203, bod 44).
- 35 Je na předkládajícím soudu, který je jediný příslušný k rozhodnutí o skutkových okolnostech, aby určil, zda jsou v projednávaném případě činy, jež jsou předmětem portugalského rozsudku, totožné ve smyslu uvedeném v bodech 30 až 34 tohoto rozsudku s činy, o kterých již bylo pravomocně rozhodnuto španělskými soudy. Soudní dvůr však může uvedenému soudu poskytnout prvky výkladu unijního práva v rámci posouzení totožnosti činů [rozsudek ze dne 23. března 2023, Generalstaatsanwaltschaft Bamberg (Výjimka ze zásady *ne bis in idem*), C-365/21, EU:C:2023:236, bod 39 a citovaná judikatura].
- 36 Ze spisu, který má Soudní dvůr k dispozici, v tomto ohledu vyplývá, že vyžádaná osoba zopakovala v Portugalsku podvodnou činnost, které se dopustila ve Španělsku. I když se tak jedná o činnosti se stejným způsobem provedení, byly nicméně uskutečňovány odlišnými právními osobami, z nichž jedna vykonávala podvodnou činnost ve Španělsku a druhá ji vykonávala v Portugalsku. Předkládající soud mimoto uvádí, že činy spáchané v Portugalsku a ve Španělsku se překrývaly pouze dočasně, neboť v podvodné činnosti bylo v Portugalsku pokračováno po zahájení vyšetřování a ukončení činnosti ve Španělsku. Stejně tak jsou i poškozené osoby odlišné. Jeví se tedy, že podvodné činnosti prováděné ve Španělsku a v Portugalsku nebyly vzájemně neoddělitelně spjaty. Předkládající soud kromě toho upřesňuje, že španělský rozsudek se týká podvodné činnosti prováděné ve Španělsku na újmu osob s bydlištěm v tomto členském státě, zatímco portugalský rozsudek se týká podvodné činnosti prováděné v Portugalsku na újmu osob s bydlištěm v posledně uvedeném členském státě.

- 37 Za těchto podmínek a s výhradou ověření předkládajícím soudem se jeví, že činy, jichž se týká španělský a portugalský rozsudek, nejsou totožné. Okolnost uplatněná předkládajícím soudem, že trestné činy spáchané ve Španělsku a trestné činy spáchané v Portugalsku musí být podle španělského práva kvalifikovány jako „pokračující trestný čin“, nemůže tento závěr zpochybnit, jelikož čl. 3 bod 2 rámcového rozhodnutí 2002/584 vyžaduje posouzení skutkových okolností na základě objektivních skutečností, které je v souladu s judikaturou citovanou v bodě 31 tohoto rozsudku nezávislé na jejich právní kvalifikaci ve vnitrostátním právu.
- 38 S ohledem na výše uvedené je třeba na první otázku odpovědět, že čl. 3 bod 2 rámcového rozhodnutí 2002/584 musí být vykládán v tom smyslu, že brání výkonu evropského zatýkacího rozkazu vydaného členským státem v situaci, kdy je již vyžádaná osoba pravomocně odsouzena v jiném členském státě a odpykává si v něm trest odnětí svobody za trestný čin konstatovaný v odsuzujícím rozsudku, pod podmínkou, že je tato osoba stíhána za stejný čin ve vystavujícím členském státě, aniž je třeba za účelem prokázání existence „stejného činu“ zohlednit kvalifikaci dotčených trestných činů podle práva vykonávajícího členského státu.

K druhé otázce

- 39 Podstatou druhé otázky předkládajícího soudu je, zda v případě, že má být výkon dotčeného evropského zatýkacího rozkazu odmítnut na základě čl. 4 bodu 6 rámcového rozhodnutí 2002/584, a nikoli na základě čl. 3 bodu 2 tohoto rámcového rozhodnutí, brání článek 45 a čl. 49 odst. 3 Listiny, tedy ustanovení zakotvující zásady volného pohybu a přiměřenosti trestů, ve spojení s rámcovým rozhodnutím 2002/584, rámcovým rozhodnutím 2008/675 o zohledňování odsouzení v členských státech při novém trestním řízení a rámcovým rozhodnutím 2008/909 o uplatňování zásady vzájemného uznávání rozsudků v trestních věcech, vnitrostátní právní úpravě, která neumožňuje uložit jediný trest za všechny činy, které lze kvalifikovat jako „pokračující trestný čin“ spáchaný jak ve Španělsku, tak v jiném členském státě, a neumožňuje ani vnitrostátní mechanismus spojení trestů, které uložily soudy tohoto jiného členského státu a mají být vykonány ve Španělsku.
- 40 V tomto ohledu španělská vláda zpochybňuje přípustnost druhé otázky z důvodu, že předmětem původního řízení je rozhodnout o odvolání proti výkonu dotčeného evropského zatýkacího rozkazu, zatímco v případě odmítnutí jeho výkonu a závazku vykonat ve Španělsku trest uložený v Portugalsku by účinky spojené s uznáním portugalského rozsudku byly případně řešeny v rámci nového řízení. Španělská vláda dále tvrdí, že požadovaný výklad je předčasný, neboť španělský vykonávající justiční orgán ještě nevydal žádné pravomocné rozhodnutí o uznání a výkonu portugalského rozsudku ve Španělsku. Až po přijetí tohoto rozhodnutí však vyvstane otázka, zda by tresty uložené ve Španělsku a v Portugalsku měly být případně nějakým způsobem upraveny.
- 41 Podle ustálené judikatury Soudního dvora je postup zavedený článkem 267 SFEU nástrojem spolupráce mezi Soudním dvorem a vnitrostátními soudy, díky němuž Soudní dvůr poskytuje vnitrostátním soudům výklad unijního práva, jenž je pro ně nezbytný k vyřešení sporu, který mají rozhodnout. Důvodem existence žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce tak není vydávání poradních posudků k obecným nebo hypotetickým otázkám, ale potřeba skutečného vyřešení sporu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 30. června 2022, Valstybės sienos apsaugos tarnyba a další, C-72/22 PPU, EU:C:2022:505, body 47 a 48 a citovaná judikatura).

- 42 Soudní dvůr nemůže rozhodnout o předběžné otázce, pokud je zjevné, že žádaný výklad unijního práva nemá žádný vztah k realitě nebo předmětu sporu v původním řízení nebo že předložený problém je hypotetický (rozsudek ze dne 19. ledna 2023, Unilever Italia Mkt. Operations, C-680/20, EU:C:2023:33, bod 19 a citovaná judikatura).
- 43 V projednávaném případě byla předkládajícímu soudu zaslána žádost o informace, v níž byl vyzván, aby upřesnil souvislost, který spatřuje mezi druhou otázkou a řízením, které před ním probíhá, a dále důvod, proč je pro něj odpověď na tuto otázku nezbytná k rozhodnutí v původním řízení.
- 44 V odpověď na tuto žádost předkládající soud uvedl, že případné důsledky odsouzení vyžádané osoby ve Španělsku na výkon portugalského rozsudku ve Španělsku nebudou projednávány v řízení, které před ním probíhá, a jakmile rozhodnutí o nepředání nabude právní moci, bude zahájeno jiné soudní řízení o výkonu trestu, který uložil portugalský soud, ve Španělsku.
- 45 Za těchto podmínek je třeba mít za to, že otázka, jaké důsledky je třeba z odsouzení vyžádané osoby ve Španělsku vyvodit pro výkon portugalského rozsudku ve Španělsku, vyvstane až po přijetí rozhodnutí o uznání posledně uvedeného rozsudku, takže tato otázka ještě nevyvstává v původním řízení, které se týká výkonu nebo odmítnutí výkonu dotčeného evropského zatýkacího rozkazu.
- 46 Je tak nutno konstatovat, že odpověď na druhou otázku není nezbytná k tomu, aby předkládající soud mohl rozhodnout v projednávané věci, a je tedy tato otázka nepřípustná.

K nákladům řízení

- 47 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (první senát) rozhodl takto:

Článek 3 bod 2 rámcového rozhodnutí Rady 2002/584/SVV ze dne 13. června 2002 o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy, ve znění rámcového rozhodnutí Rady 2009/299/SVV ze dne 26. února 2009,

musí být vykládán v tom smyslu, že

brání výkonu evropského zatýkacího rozkazu vydaného členským státem v situaci, kdy je již vyžádaná osoba pravomocně odsouzena v jiném členském státě a odpykává si v něm trest odnětí svobody za trestný čin konstatovaný v odsuzujícím rozsudku, pod podmínkou, že je tato osoba stíhána za stejný čin ve vystavujícím členském státě, aniž je třeba za účelem prokázání existence „stejného činu“ zohlednit kvalifikaci dotčených trestných činů podle práva vykonávajícího členského státu.

Podpisy